

Увага!

Якість зображень погіршена з метою захисту від копіювання

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Теоретичні засади дослідження адміністративно-правового статусу іноземних громадян	5
1.1. Поняття адміністративно-правового статусу особи	5
1.2. Поняття "іноземець".....	11
1.3. Види іноземців в Україні	16
Розділ 2. Аналіз особливостей адміністративно-правового статусу іноземників громадян	20
2.1. Характеристика основних елементів адміністративно-правового статусу іноземців	20
2.2. Адміністративна віловідповідальність іноземців: цілістави, виши та особливості	25
Розділ 3. Адміністративно-правовий статус біженців	30
Висновки.....	37
Література.....	39

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. До найважливіших функцій держави Конституція України вішесла забезпечення прав і свободи людей, соціальний, правовий і економічний захист громадян. Саме права і свободи людини, їх гарантії визначають зміст і соціальну спрямованість державної діяльності.

На території будь-якої держави проживає певна кількість людей, що становить її населення.

Під населенням найчастіше розуміють сукупність індивідів, які на конкретний момент проживають на території їхніх або іншої держави, певного регіону чи області. Населення будь-якої держави складається з таких категорій: громадян конкретної держави, іноземців без дипломатичних привілеїв та імунітетів, а також осіб без громадянства, тобто шатридів. С деякі проміжні категорії, які не входять до вищеперелічених, наприклад, особи з подвійним громадянством.

У повсякденному житті слово "іноземець" найчастіше ототожнюється з людиною іншої країни.

В Законі України "Про правовий статус іноземців" від 04.02.1994 р. [1] законодавець вирішив охопити поняттям "іноземець" як іноземних громадян, так і осіб без громадянства. Так, у ст. 1 Закону України "Про правовий статус іноземців" під "іноземцями" визначаються іноземні громадяни – особи, які належать до громадянства іноземних держав і не є громадянами України, та особи без громадянства – особи, які не належать до громадянства будь-якої держави".

Згідно ст. 1 нового Закону "Про правовий статус іноземців" на осіб без громадянства" іноземець – особа, яка не перебуває у громадянстві України і громадянином (підданим) іншої держави або держав.

Отже, під іноземцем слід розуміти особу, яка перебуває на території України або за її межами, не є громадянином України і має достовірні докази своєї приналежності до громадянства (підданства) іншої держави.

Стаття 1 Закону України "Про громадянство України" від 18.01.2001 р. дає визначення особі без громадянства, як особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином.

Під правовим статусом іноземця слід розуміти сукупність гарантованих прав і свобод, а також юридичних обов'язків, що визначені й закріплені в Конституції та законах України.

Правовий статус іноземців та осіб без громадянства – це частина загального правового співочинника в суспільстві, прав, свобод та обов'язків людини і громадянства, що є надзвичайно важливим у зв'язку з розвитком світових міграційних процесів. Нова правова система, встановлена Конституцією України, стає реальною базою подальшого вдосконалення державно-правового статусу особи, включночи мігранта, що, в свою чергу, має принципове значення для змінення демократії та гарантування конституційних прав і свобод людини.

Таким чином, викладене вище зумовлює актуальність дослідження курсової роботи.

Об'єктом дослідження курсової роботи є законодавство України, зокрема та його частина, яка регламентує адміністративний статус особи.

Предмет дослідження – адміністративно-правовий статус іноземних громадян.

Метою курсової роботи є дослідження адміністративно-правового статусу іноземних громадян.

Мета роботи передбачає виконання таких завдань:

- визначити теоретичні засади дослідження адміністративно-правового статусу іноземних громадян;
- здійснити аналіз особливостей адміністративно-правового статусу іноземних громадян;
- дослідити адміністративно-правовий статус біженців.

Методологічною основою дослідження є сукупність методів і прийомів наукового пізнання. Використовується системний підхід, логико-семантичний метод, метод порівняння, абстрагування, аналізу і синтезу, а також метод статистичних досліджень.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОГО СТАТУСУ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН

1.1. Поняття адміністративно-правового статусу особи

Суб'єкт адміністративного права – це особа, яка має певні права та обов'язки, сформульовані в нормах адміністративного права, і може виступати в адміністративно-правовій відносині. Слід нагадати про обставину, що вже відзначалася в характеристиці механізму адміністративно-правового регулювання суспільних відносин: суб'єкт адміністративного права являє собою загальну категорію, яка характеризує осіб, що відповідають вимогам тіпології норм адміністративного права, тоді як суб'єкт адміністративно-правових відносин завжди конкретно визначеній, він уже фактично виступив у певні адміністративно-правовій відносині.

Для того щоб бути суб'єктом адміністративного права, особа (в широкому розумінні вказаного термина, єбо і фізична, і юридична) повинна мати адміністративну правосуб'єктність, яка, своєю чергою, складається з адміністративної правозадатності та адміністративної дієздатності. Дамо визначення вказаним явищам. Адміністративна правосуб'єктність – це здатність суб'єкта мати й реалізовувати права та виконувати обов'язки, що містяться в нормах адміністративного права. Як уже було сказано, адміністративна правосуб'єктність складається з двох частин:

1. Адміністративна правозадатність – здатність суб'єкта адміністративного права мати права та обов'язки. Говорячи про громадян, зазначимо, що вона виникає з народженням громадянина та припиняється з його смертю. Своєю чергою, в основі маси юридичних осіб адміністративна правозадатність виникає від моменту державної реєстрації, а припиняється від моменту ліквідації.

2. Адміністративна дієздатність – здатність суб'єкта адміністративного права своїми діями реалізовувати надані йому права і виконувати покладені на нього обов'язки. Важливо зазначити, що на відміну від правозадатності (яка виникає зразу і в повному обсязі), набуття та обсяг адміністративної дієздатності у громадян залежать від ряду об'єктивних та суб'єктивних факторів. На їх прояві впливають такі чинники:

а) вік; громадяни, які досягли 7-річного віку, мають право на вступ до загальноосвітньої школи, з досягненням 16-річного віку – на притягнення до адміністративної відповідальності, і т. ін.;

б) статус: громадяни чоловікої статі повинні відбути військову службу;

в) стан здоров'я: документально підтверджений недовільний стан здоров'я є приводом для звільнення з військової служби;

г) належність до певних соціальних груп – права учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, права працівників міліції, пенсіонерів тощо [22, 90].

Своєю чергою, адміністративна дісипативність юридичних осіб виникає одночасно з правоздатністю, себто в момент офіційної державної реєстрації як суб'єкти права.

Складовою частиною адміністративної дісипативності виступається адміністративна деликтодатність, під якою необхідно розуміти здатність суб'єкта юридичну відповідальність за порушення норм адміністративного права. Слід зазначити, що як фізичні, так і юридичні особи можуть нести відповідальність за порушення норм адміністративного права. Остання особливість відрізняє адміністративне від кримінального права, де відповідальність торкається конкретно визначеної фізичної особи.

Важливою позицією, на яку дещо менше звернути увагу, є сплавлення декількох понять, як "адміністративна правосуб'ектність" і "адміністративно-правовий статус". Нерідко вони сприймаються як синоніми, складові частини одне одного, як загальні і часткові. Такі підходи не є правильними, тому що вони не базуються на позиціях загальної теорії права. Сьогоднішній стан розвитку правової науки дозволяє зазначити таке: якщо адміністративна правосуб'ектність – це здатність суб'єкта мати і реалізовувати права та виконувати обов'язки (можна сказати, що це = "право на право"), то адміністративно-правовий статус – це вже реальні існуючі права та обов'язки. Виходячи з такого бачення дамо визначення:

Адміністративно-правовий статус – це сукупність прав, обов'язків та гарантій їх реалізації закріплених у нормах адміністративного права. В основі адміністративно-правового статусу лежить адміністративна правосуб'ектність. Слід наголосити, що кожний суб'єкт адміністративного права має свій варіант притаманного йому адміністративно-правового статусу. Чинники, що впливають

на прояві адміністративної діяльності (вік, стать, стан здоров'я, належність до певних соціальних груп), також відозмінюють характеристики адміністративно-правового статусу [22, 90].

Важлива обставина, на яку слід звернути увагу, – модифікація з часом проявів адміністративної правосуб'ектності та адміністративно-правового статусу. Це свідчить про змінюваність указаних категорій і місце стосунок як до фізичних, так і до юридичних осіб. Скажімо, такі події в житті однієї людини, як народження, досягнення віку:

а) з якого можливо підавати документи до загальноосвітньої середньої школи;

б) отримується паспорт;

в) для осіб чоловічої статі виникає конституційний обов'язок щодо служби в армії;

г) з якого можна балотуватися на посаду Президента України;

д) з якого можливий вихід на пенсію і т. д. приводять до зміни як адміністративної правосуб'ектності, так і адміністративно-правового статусу. Своєю чергою, юридична особа (відмінно для прикладу виний навчальний заклад) також протягом часу модифікує свою адміністративну правосуб'ектність і адміністративно-правовий статус.

Такі події як:

а) отримання ліцензії;

б) відкриття навчального закладу;

в) проведення його акредитації;

г) отримання ліцензії на нові види діяльності;

д) відкриття філій та представництв в інших містах тощо приводять до зміни як адміністративної правосуб'ектності, так і адміністративно-правового статусу [22, 91].

Згадуючи наведене вище визначення адміністративної правосуб'ектності як потенційної можливості особи бутиносієм певних суб'єктивних прав і обов'язків, слід окремо сказати, як треба розуміти дані права й обов'язки.

Суб'єктивні права якоїсь особи – не налаштована і гарантована державою шляхом закріплення в правових нормах міра можливої (дозволеної) поведінки цієї особи.

Знаками ніякості в учасників адміністративних правовідносин суб'єктивних прав є:

- можливість певної поведінки з метою задоволення своїх інтересів;
- наявність адміністративної правової об'єктивності;
- можливість реалізації поведінки в адміністративних правовідносинах;
- обмеженість поведінки рамками адміністративно-правових норм, виход за які є порушенням правових приписів [7].

Протилежністю суб'єктивних прав є суб'єктивні (точніше, юридичні) обов'язки. Ці категорії нерозривно зв'язані й не можуть існувати одна без одної, оскільки право однієї особи, як правило, не може бути реалізоване поза виконанням обов'язку іншою особою.

Як суб'єктивні права, так і обов'язки, закріплені правовою нормою, набувають юридичного характеру, а тому їх точніше називають "суб'єктивні юридичні права і обов'язки". Але зважаючи на тавтологію в сполученні "юридичні (тобто правові) права", загальнонашкренним стало визначення "суб'єктивні права і обов'язки". Хоча для характеристики суб'єктивних обов'язків нерідко використовують дефініцію "юридичні обов'язки".

Суб'єктивні обов'язки – це покладена державою і закріплена в правових формах міра належної поведінки якоїсь особи. Причому їх реалізація забезпечена можливістю застосування державного примусу.

У сфері адміністративно-правового регулювання суб'єктивні права і обов'язки мають як спільні, так і відмінні ознаки.

Об'єднує їх спільна адміністративно-правова природа, існування в адміністративних правовідносинах, наявність меж у поведінці (її те, і друге в мірою), належність особам, які мають адміністративну правозадатність та адміністративну діздатність, наявність державних гарантій. Відмінності полягають у тому, що права реалізуються в інтересах їх власника, а обов'язки – в інтересах інших осіб; права – це міра можливості (допустимої) поведінки, а обов'язки – міра належної поведінки. Звертаючись до поняття адміністративної правосуб'єктивності, слід визначити пото як здатність особи мати і реалізовувати (створювати) безпосередньо або через свого представника надані її нормами права – суб'єктивні права і обов'язки. Зміст даного поняття має два елементи:

1) здатність мати суб'єктивні права і обов'язки – адміністративна правоздатність;

2) здатність реалізовувати надані права і обов'язки – адміністративна дієздатність [7].

В органах державної влади, органах місцевого самоврядування адміністративна право-суб'єктивність виявляється у нормативно закріплений за ними компетенції тобто у сукупності їх юридично-владичних повноважень (прав і обов'язків), що надаються їм для виконання відповідних завдань і функцій.

Це стосується і інших юридичних осіб – підприємств, устинов, організацій, хоча щодо них термін "компетенція", зазвичай поширюється тільки на органи управління (адміністрації) цих юридичних осіб. Що ж до самих юридичних осіб, то використовується термін не "компетенція", а "адміністративно-правовий статус".

Адміністративна правоздатність – це здатність суб'єкта мати права і обов'язки, передбачені нормами адміністративного права. Адміністративна правоздатність виникає з моменту появи суб'єкта. Якщо йдееться про фізичну особу, то з моменту народження громадянина; якщо про юридичну (в деяких випадках іншу колективну) особу – з моменту державної реєстрації підприємства, уstanovi, організації (а колективних утворень – півгіть ще до моменту державної реєстрації). Пришанується правоздатність з моменту зникнення суб'єкта, тобто ликвідації підприємства, закладу, організації, а якщо йдееться про фізичну особу – з моменту смерті.

Адміністративна дієздатність – це здатність суб'єкта самостійно, вольовими, усвідомлюваними діями (безпосередньо або через представника) реалізовувати надані йому права і виконувати поєддані на нього обов'язки у сфері адміністративно-правового регулювання.

Складовою адміністративної праводієздатності є адміністративна deliktоздатність, тобто здатність суб'єкта нести за порушення адміністративно-правових норм юридичу (як правило, адміністративну) відповідальність [12].

Слід зазначити, що чинне законодавство України не визначає наявність адміністративної відповідальності юридичних (та інших колективних) осіб, хоча опосередковано така можливість допускається. Так, у ст. 25 Закону України

"Про наслідки" від 15.12.1993 р. наголошується, що юридичні та фізичні особи, винні у порушенні законодавства з питань пасажирства, притягуються до дисциплінарної, адміністративної та кримінальної відповідальності згідно із законодавством України.

Формально не закріплюючи щодо юридичних осіб існування адміністративної відповідальності, законодавець, однак, передбачає для них заходи відповідальності, які за своєю правовою природою є адміністративними. Наприклад, це наслідки на об'єднання громадян таких стягнень, як попередження, тимчасове призупинення діяльності, примусовий розпуск тощо [7].

Отже, адміністративна деліктодатність полягає у здатності фізичних осіб нести адміністративну відповідальність, а юридичних осіб – відповідальність адміністративного характеру.

Оскільки наявність адміністративної правосуб'ектності певним чином вішереджаг наявність у конкретній особи певних суб'ективних прав і обов'язків, то важливого значення для характеристики суб'єктів адміністративного права набуває поняття адміністративно-правового статусу. Це поняття охоплює комплекс конкретно визначених суб'ективних прав і обов'язків, які закріплені за відповідним суб'єктом нормами адміністративного права. Тобто необхідно ознакою наявуття особою адміністративно-правового статусу є наявність у неї конкретних суб'ективних прав і обов'язків, які реалізуються даною особою як в адміністративних правовидносинах, так і поза ними.

Отже, підсумовуючи сказане щодо суб'єктів адміністративного права, відзначимо два моменти. З одного боку, коли йдеться про потенційну здатність суб'єкта адміністративного права мати певні права і виконувати обов'язки, акцентується увага на його адміністративній правосуб'ектності. З іншого боку, коли йдеться про наявні у того ж суб'єкта права і обов'язки, то мається на уважі його адміністративно-правовий статус.

I.2. Поняття "іноземець"

Деякі науковці розглядають поняття особи іноземця у соціальному та правовому аспектах. Дослідження та розуміння сутності правового та соціального статусу іноземців дозволяє з'ясувати їх місце та роль у суспільстві й державі як її членів із пояснює особливості їхнього правового статусу та зв'язок із громадянством іншої держави. Таким чином, розглядаючи особу іноземця у соціальному аспекті, перш за все слід пам'ятати, що це людина з йї незадовільними правами, свободами та обов'язками. Що ж стосується правового аспекту, то правовий статус особи у суспільстві визначається перелісм сукупністю піданих їй та закріплених законом прав і обов'язків та необхідністю честі вітчизнівськість за їх порушення, а також правовим механізмом їх забезпечення та захисту.

Український науковець В.Д. Яворський в цьому плані сформулював поняття іноземного громадянина у такий спосіб: іноземець – це фізична особа, котра постійно чи тимчасово перебуває на території країни, не є її громадянином і знаходиться в громадянстві чи підданстві іншої держави [25, 4].

На думку Т.Н. Кирilloвої, іноземним громадянином є "особа, яка має постійний політичний, економічний і правовий зв'язок з державою свого громадянства і перебуває в тимчасовому економічному і правовому зв'язку з іншими державами" [16, 103].

На думку українського правознавця С.Ф. Константинова, "іноземний громадянин – це особа, яка є громадянином іншої держави, що підтверджено відповідними документами, яка не є громадянином України, але у зв'язку з постійним чи тимчасовим перебуванням на території України, а також інших причин, перебуває у правовому зв'язку з Україною в особі її компетентних органів" [12, 22].

Одна з найважливіших проблем при визначені поняття "іноземець" полягає в тому, щоб визначити, чи входить в обсяг даного поняття "особа без громадянства".

Російський науковець В.В. Соболіщиков із цього приводу вважає, що поняття "іноземець" та "особа без громадянства" не слід змішувати. Іноземцем, на його думку, є фізична особа, яка не є громадянином Росії та має документальне

підтвердження своєї належності до іншої держави. Правове становище іноземця визначається правосуб'єктністю, тобто правозадатністю та дієздатністю, які базуються на законі держави, громадянином якої вони є. Учений не пояснює тим, чо питання, які визначають можливість особи вступати в шлюб, придбати нерухомість тощо, регулюються за законами держави, громадянином якої вони є. Для осіб без громадянства ж така дієздатність встановлюється за законами держави, на території якої вони перебувають. Отже, іноземні громадяни, на його думку, мають специфічний правовий статус, який дає можливість виділити деякі особливості правового становища їх окремих груп [21].

Російський учений А.С. Кручинін зазначає, що в сукупності конституційно-правовий статус осіб, які не є громадянами Російської Федерації, являє собою особливу юридичну категорію, яка визначає іноземних громадян та осіб без громадянства та характеризує становище вищевказаних осіб як суб'єктів правомісця. Таке визначення дає можливість виідіти конкретну групу осіб, які не належать до громадянства Росії, однак потрапляють під її територіальну юрисдикцію. У сучасному російському та міжнародному законодавстві для позначення осіб, які не є громадянами держави, часто застосовується термін "іноземець". Однак потрібно зазначити, що в різних джерелах визначення поняття "іноземець" різні за своїм змістом. Така неспіввідносність термінології спричиняє багато порушень в діяльності державних органів та посадових осіб [17]. У зв'язку з цим А.С. Кручинін пропонує з метою виснаження багаторозмітності поняття "іноземець" застосування в науці єдиного терміна, який пов'язаний з об'єднанням понять "іноземний громадянин" та "особа без громадянства", з таким, як "негромадянин".

Враховуючи наукові визначення поняття "іноземець", доцільно розглядати його у широкому та вузькому розуміннях. У широкому розумінні це комплексний термін, який включає всіх осіб, котрі не є громадянами України, але потрапляють під її територіальну юрисдикцію, тобто іноземних громадян та осіб без громадянства. Наведена концепція превалює в більшості правових систем. Болгарський юрист М. Геновські з цього приводу зазначає, що за міжнародним правом іноземцем є будь-яка особа, що знаходитьться на території іншої держави і не є його громадянином [8, 144].

У вузькому значенні іноземцем вважається особа, що знаходиться на території даної держави, але не є її громадянином і перебуває в громадянстві іншої держави [24, 4]. Згідно із Законом України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" в редакції від 4 лютого 1994 р. іноземцями визнавалися іноземні громадяни – особи, які належать до громадянства іноземних держав і не є громадянами України, та особи без громадянства – особи, які не належать до громадянства будь-якої держави [3]. Однак згідно зі ст. 1 Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства", прийнятим 22 вересня 2011 р. визначено, що іноземцем є особа, яка не перебуває в громадянстві України і є громадянином (підданим) іншої держави або держав, а особа без громадянства – це особа, яку жодна держава відповідно до свого законодавства не вважає своїм громадянином [4].

Правовий статус іноземця та осіб без громадянства є близьким та в багатьох моментах збігається, але правовий статус осіб без громадянства має певні особливості. наприклад у сфері визначення громадянської правовідповідності, усвоювання дітей, надання їхнім дітям громадянства України тощо. Тому доцільно використовувати поняття "негромадянин" як комплексний термін, що об'єднує іноземних громадян та осіб без громадянства. Поняття "негромадянин" можливо використовувати, коли ми характеризуємо правовідносини, в яких привалежність до громадянства іноземної держави не має значення. Це такі правовідносини, які пов'язані, як правило, з особистими або соціальними правами особи.

Зазначеній висновок приводить нас до виокремлення наступних ознак понять "іноземець".

По-перше, вищевказана особа є громадянином (підданим) іншої держави, що на практиці виражається в наявності в особи діючого національного паспорта чи документа, який його замінює підтверджує привалежність особи до конкретної іноземної держави [4].

По-друге, така особа не є громадянином України. Для того, щоб зрозуміти, хто не є громадянином України, перш за все слід визначити ознаки, за якими особа визнається громадянином України:

Громадянами України відповідно до ст. 3 Закону України "Про громадянство України" від 18 січня 2001 р., є:

- усі громадяни колишнього СРСР, які на момент проголошення незалежності України (24 серпня 1991 р.) постійно проживали на території України;
- особи, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовних чи інших ознак, які на момент набрання чинності Законом України "Про громадянство України" (13 листопада 1991 р.) проживали в Україні і не були громадянами інших держав;
- особи, які прибули в Україну на постійне проживання після 13 листопада 1991 р. і яким у паспорті громадянина колишнього СРСР зразка 1974 р. органами внутрішніх справ України внесено запис "громадянин України", та діні таких осіб, які прибули разом із батьками в Україну і на момент прибуття в Україну не досягли повноліття, якщо захищенні особи подали заяву про оформлення належності до громадянства України;
- особи, які набули громадянство України відповідно до законів України та міжнародних договорів України [5].

Отже, особа не є громадянином України, якщо вона відповідно до статей 3-16 Закону України "Про громадянство України" від 18 січня 2001 р. [5] не перебуває у громадянстві України, не набула громадянства України у відповідному законом порядку, вийшла що втратила громадянство України, відповідно до законодавства України або на інших підставах, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

По-третє, іноземцем є особа, яка постійно або тимчасово проживає чи перебуває в Україні. Іноземці, які іммігрували на постійне проживання або прибули для тимчасового працевлаштування, отримують посвідчення відповідно на постійне або тимчасове проживання. Іноземці, які тимчасово перебувають на території України, – іноземці, які перебувають на території України протягом дії візи або іншого періоду, установленої законодавством або міжнародним договором України, або якщо строк їх перебування на території України продовжується в установленому порядку. Вони зобов'язані в порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України, зареєструвати свої паспортні документи і виїхати з України після закінчення відповідного терміну перебування [4].

В окремих випадках іноземець може взагалі не знаходитися на території України, але мати правовий зв'язок з нашою державою, наприклад, коли іноземець на території України орендує землю або займається одним із видів підприємницької діяльності, що не потребує його перебування в Україні. В таких випадках на іноземного громадянина законодавство України поширюється лише в питаннях, які стосуються його діяльності на території України.

По-четверте, така особа перебуває у правовому зв'язку з Україною в особі її компетентних органів. Це означає наявність взаємних прав та обов'язків сторін. Наприклад, іноземний громадянин, який тимчасово проживає на території України з метою отримання вищої освіти, має право на отримання повної та якісної вищої освіти на території України на рівні з українськими громадянами, але в той же час він має обов'язок успішно скласти іспити, передбачені для вступу у відповідний вищий навчальний заклад (для – ВНЗ), оплатити контракт та виконувати навчальну програму цього ВНЗ на підсунному рівні. У той же час Українська держава в особі її компетентних органів у даному випадку адмініструє ВНЗ, має право не приймати іноземного громадянина на навчання до свого закладу, якщо він не виконав або виконав на недостатньому рівні, передбачених у законі, умов, необхідних для вступу в даній ВНЗ України. І в той же час адміністрація ВНЗ студентом якого є іноземець, повинна надати передбачені в законодавстві послуги, пов'язані з отриманням іноземцем повної та якісної вищої освіти на території України на рівні з українськими громадянами.

Враховуючи все вищевикладене та всі цітоті ознаки, можна визначити поняття "іноземець" як особу, яка є громадянином чи підданими іншої держави, що підтверджено відповідними документами, але у зв'язку із постійним чи тимчасовим проживанням або тимчасовим перебуванням на території України, а також з інших причин перебуває у правовому зв'язку з Україною в особі її компетентних органів.

Поняття "негромадянин", яке ширше за обсягом від поняття "іноземець", має наступні ознаки:

- це особа, яка не є громадянином України і може не бути громадянином будь-якої держави (особа без громадянства);
- це особа, яка постійно або тимчасово проживає чи перебуває на території

Української держави;

- це особа, яка перебуває у правовому зв'язку з Україною в особі її компетентних органів.

Відповідно до вказаних ознак негромадянин - це особа, яка не є громадянином України (іноземний громадянин та особа без громадянства), постійно чи тимчасово проживає на території України, а також з інших причин перебуває у правовому зв'язку з Україною в особі її компетентних органів.

1.3. Види іноземців в Україні

Одна з проблем правового статусу іноземців полягає в тому, що їх правовий статус здається відрізняється залежно від того, до якої категорії вони належать. Тож доцільно здійснити класифікацію іноземців.

Наприклад, П. Г. Назаренко поділяє іноземців на:

- а) іноземці, які не мають імунітету від юрисдикції України;
- іноземці, які постійно проживають на території України;
- іноземці, які іммігрували в Україну для тимчасового працевлаштування (трудові мігранти);
- іноземці, які тимчасово прибули на територію України;
- біженці;
- цілегальні мігранти;
- б) іноземці, які мають дипломатичний або консульський імунітет та привілеї [18, 35].

Ю.М. Тодика поділяє іноземців на кілька груп (категорій):

До першої групи належать іноземці, які постійно або тимчасово проживають на території держави і на яких у повному обсязі поширюється юрисдикція держави як на громадян даної держави: іноземні студенти, аспіранти, журналісти, спортсмени, туристи, екіпажі торгових та пасажирських кораблів, літаків, швільної авіації, особи, які прибули у приватних справах, члени делегацій наукового, технічного та культурного обміну тощо.

До другої групи іноземців належать члени екіпажів військових кораблів, військовослужбовці військових частин. Вони підпорядковуються юрисдикції держави, в якій перебувають, лише в тому випадку, якщо скойна протиправне